

Eesti Loodusainete Õpetajate Liidu seisukohad seoses haridusseaduse ja teiste seaduste muutmise
seaduse (õppimiskohustuse kehtestamine) eelnõuga
12.03.2024

Eesti Loodusainete Õpetajate Liit esitab oma seisukohad seoses haridusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (õppimiskohustuse kehtestamine) eelnõuga keskendudes eelkõige põhikooli ja gümnaasiumiharidust puudutavatele muudatustele.

1. Toetame põhimõtet, et klassijuhataja arenguvestlused õppijatega on tulevikus vajaduspõhised.
2. Oleme seisukohal, et ühtsete ülesannetega põhikooli lõpueksamid peaksid säilima lisaks eesti keelele (või eesti keel kui teine keel) ja matemaatikale ka valikainetes (bioloogia, geograafia, füüsika, keemia, ajalugu, ühiskonnaõpetus, A-võõrkeel). Lisaks pooldame, et põhikooli lõpus oleks kaks valikeksamit, millest ühe saaks õpilane asendada loovtöö kaitsmisega.
 - 2.1. Hetkel kehtiv õigusruum eeldab, et põhikooli lõpetamiseks õpilane sooritab matemaatika ja eesti keele eksami ning eksami ühes valikaines. Lisaks peab õpilane tegema loovtöö. Tulevikus võiks anda võimaluse loovtöö asendada täiendava valikeksamiga või eksamiga, mis on sooritud huvikoolis. Vt: <https://www.hm.ee/uldharidus-ja-noored/eksamid-ja-tasemetood/uhtsed-pohikooli-lopueksamid> (Lause: „Põhikooli lõpetamiseks tuleb õpilasel kolmandas kooliastmes sooritada loovtöö.“).
 - 2.2. Oleme seisukohal, et tulevikus peaksid ka põhikooli järeleksamid olema ühtsete ülesannetega (ehk riiklikult ettevalmistatud) tööd.
3. Oleme seisukohal, et gümnaasiumi koolieksam peaks säilima, et tagada omanäolise kooli kontseptsioon. Palume kaaluda võimalust, et riik looks võimaluse sooritada riiklik valikeksam.
4. Gümnaasiumi riigieksamitel peaks olema lävendiks vähemalt 20 punkti 100st.
5. Toetame võimalust, et välishindamine viiakse läbi ka B-võõrkeeles (riiklikud tasemetööd või ühtsete ülesannetega põhikooli lõpueksam).
6. Põhikooli riiklik õppekava sätestab hetkel, et kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järele vastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järele vastamise ja järeltööde sooritamise kord sätestatakse kooli õppekavas. Tulevikus võiks järeltöö vajaduse ja vormi otsustada õpetaja. Ebaõnnestunud tööde (puudulik hinne) puhul jääb kehtima ka peale uuesti sooritamist negatiivne tulemus ja õpetaja arvutab hinnete keskmise . vms. Selline kord aitab välistada manipuleerimist õpilaste poolt. Arvamus: tegelikult pole üldse vaja negatiivse tulemusega eksameid uuesti teha- kui seda võimalust pole, siis paranevad ka tulemused
7. Liit ei poolda arvutiga tehtavaid eksameid, mis ühelt poolt paneb koolid väga ebavõrdsesse seisukorda, millest tulenevalt on ka õpilased erinevatel positsioonidel. Matemaatika digitaalne eksam ei võimaldaks täies mahus hinnata õpilase matemaatilist kirjaoskust. Lisaks on elektroonilise eksami (arvutipõhine eksam) nõuded sellised, mida ei suuda koolid tagada. Eriti tähtis on vaikuse tagamine suulisel eksamiosas, kus kõik eksaminandid istuvad ühes ja samas ruumis ning vastavad suuliselt.
8. Eksamite kavaks pakusime omapoolselt ühe võimalusena paljudest:
 1. eksamipäev - eesti keel (ühel ja samal päeval eesti keel emakeelena ja eesti keel teise keelena);
 2. eksamipäev – matemaatika;
 3. eksamipäev - valikeksam - A-võõrkeel või ajalugu või ühiskonnaõpetus (või loovtöö kaitsmine / huvikooli eksami hinne);
 4. eksamipäev - valikeksam - füüsika või keemia või geograafia või bioloogia (või loovtöö kaitsmine / huvikooli eksamihinne).

9. Liit leiab, et Eesti koolid ei ole valmis olukorraks, kus õppimiskohustuse iga pikeneb 16-lt eluaastalt 18-ni. See tähendab koolidele väga suurt lisakoormust ning teiste õpilaste võimalikku nurinat õpikeskkonna pärast. Kui koolil napib juba praegu ressursi nõrgemate õpitulemustega õpilaste turgutamiseks, siis on väheusutav, et ressursi uude süsteemi lisanduks.